

09/03/2019

Η απάντηση του Οικουμενικού Πατριάρχου στην επιστολή του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας

[Πατριαρχία / Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

Επιμέλεια Orthodoxia News Agency

Πηγή: επίσημη ιστοσελίδα Οικουμενικού Πατριαρχείου

Απαντητικό γράμμα του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου, κ.κ. Βαρθολομαίου, δημοσιεύτηκε σήμερα στις 9 Μαρτίου 2019, στην επίσημη ιστοσελίδα του Πατριαρχείου, σε ότι αφορά την από 14 Ιανουαρίου 2019 επιστολή του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας, κ.κ. Αναστασίου στον Παναγιώτατο. Αφορμή του απαντητικού γράμματος του Παναγιωτάτου στάθηκε η δημοσίευση του γράμματος του Αρχιεπισκόπου Αλβανίας σύμφωνα με το οποίο **ζητάει από “το Οικουμενικό Πατριαρχείο να συγκαλέσει Πανορθόδοξο Σύναξη ή Σύνοδο προκειμένου να προληφθεί ο κίνδυνος σχίσματος που θα απειλήσει την αξιοπιστία της Ορθοδοξίας”, όπως έγραφε στο γράμμα του. Το γράμμα αυτό συνοδευόταν από δελτίο τύπου προς τα Μέσα Ενημέρωσης, προκειμένου να εξηγήσει γιατί έδωσε το γράμμα στην δημοσιότητα.**

Μια μέρα μετά την δημοσίευση του δελτίου τύπου από την Αρχιεπισκοπή Αλβανίας, ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος απαντά:

Φανάρι, 9 Μαρτίου 2019

Κατόπιν της δημοσιοποίησής από την Αγιοτάτη Εκκλησία της Αλβανίας του από 14.01.2019 γράμματος του Προκαθημένου της προς τον Οικουμενικό Πατριάρχη, σε σχέση με την Αυτοκεφαλία της Ουκρανίας, το Οικουμενικό Πατριαρχείο δημοσιεύει σήμερα την σχετική απάντησή του προς την Α.Μακαριότητα.

* * *

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἀναστάσιε, τήν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐλάβομεν καί διεξοδικῶς ἐμελετήσαμεν τό ἀπό 14ης παρελθόντος μηνός Ἰανουαρίου ἐ.ἔ Ὑμέτερον ἀδελφικόν Γράμμα κατ’ ἀκολουθίαν τῶν ἀπό 24ης Δεκεμβρίου ἡμετέρων τοιούτων, σχετικῶς πρός τάς ἐν Οὐκρανίᾳ ὑφ’ ἡμῶν κανονικῶς γενομένας Ἐκκλησιαστικάς Πράξεις καί ἐπί τήν ἀπάντησιν ἤκοντες προαγόμεθα, ὅπως, ἐν πνεύματι ἀληθευοῦσης διδαχῆς, περί ἧς ὡς ὁ ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καί Οἰκουμενικός Πατριάρχης ἔχομεν χρέος ἔναντι τῶν ἑκασταχοῦ ἀγίων ἀδελφῶν, ἐκθέσωμεν Ὑμῖν τά ἀκόλουθα:

Οἱ Θεοφόροι Πατέρες, οἱ καί διά τῶν Θείων καί Ἱερῶν Κανόνων ἀναθέσαντες εἰς τόν Θρόνον τῆς τοῦ Κωνσταντίνου τάς γνωστάς τοῖς πᾶσιν πανιέρους καί φρικτάς αὐτοῦ ὑπερορίους εὐθύνας, οὐχί ἐν εἴδει προνομίων ἀλλά θυσίας, διείδον, Πνεύματι Θεοῦ ἀγόμενοι, τήν ἀνάγκην ὀριστικῆς διευθετήσεως τῶν ἀνά τάς Τοπικάς

Ἐκκλησίας ἀναφυομένων προβλημάτων τῶν μὴ δυναμένων ἵνα ἐπιλυθῶσιν ὑπ’ αὐτῶν. Αὕτη ἡ κληρουχία τῆς καθ’ ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διηκονήθη ἀδιαστίκτως καθ’ ὅλους τούς παρελθόντας αἰῶνας ἐν πνεύματι συνέσεως καί μετὰ φόβου Θεοῦ ὑπό τῶν μακαρίων καί ἀοιδίμων Προκατόχων ἡμῶν ἐντός πάντοτε τοῦ καθηγιασμένου καί κανονικῶς ἀμεταθέτου καθεστῶτος τῆς Πενταρχίας τῶν Πρεσβυγενῶν Θρόνων διὰ τῆς φιλαδέλφου, ὡς εἰκός, ἀλληλοπεριχωρήσεως “εἰς μίαν σύμπνοιαν καί συμφυΐαν πνευματικὴν ἐνούμενοι, διὰ τῆς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγάπης, ἀλλήλων ἀντ[ι]λαμβανόμενοι”[1]. Ἐκ ταύτης τῆς διαρκοῦς δισποστάτου σχέσεως τοῦτο μὲν, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κωνσταντινουπόλεως θέσις παντάπασι διακηρύττεται οὐδένα ἐνδοιασμόν ἢ ἀνησυχίαν προκαλέσασα πώποτε παρά τοῖς λοιποῖς Πατριάρχαις, καθ’ ὅσον εἶπερ τις καί ἄλλος ἐγίνωσκον κάλλιστα ὅτι οὐδεὶς ἀπολύτως κίνδυνος ὑπῆρχεν εἰς “μὴ τὸν καπνώδη τύφον τοῦ κόσμου δόξωμεν εἰσάγειν τῇ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις τό φῶς τῆς ἀπλότητος καί τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν ἡμέραν τοῖς τὸν Θεὸν ἰδεῖν ἐπιθυμοῦσι προσφέρει”[2] τοῦτο δέ, ὅτι “τό ἀντιλαμβάνεσθαι μὲν καί ἐκ τῶν ἐνόνητων βοηθεῖν-καθ’ ἃ Νεόφυτος Ζ, ὁ μακαρία τῇ λήξει Προκάτοχος ἡμῶν, περιγράφει-πρὸς τὰς χρείας καί τοῖς λοιποῖς ἁγιωτάτοις Πατριαρχικοῖς Ἀποστολικοῖς Θρόνοις, πάνυ προσῆκον ἐκ παλαιοῦ ἠγεῖται ὁ καθ’ ἡμᾶς οὕτως ἁγιώτατος Πατριαρχικός Ἀποστολικός Οἰκουμενικός Θρόνος, ἀφαιρεῖσθαι γε μὴν ἐκείνων τὰ δίκαια καί πλεονεκτεῖν ἀδικοῦντα, οὐχ ὅπως πράττειν ἀλλ’ οὐδέ ἀκούειν ἀνέχεται. Ἐκεῖνο μὲν γάρ ἄξιον καί δίκαιον ἑαυτοῦ, τοῦτο δέ τὸναντίον ἄδικόν τε καί ἀπρεπές”[3].

Ἐν μέσῳ τοιούτων πανηγυρικῶν δηλώσεων εὐλαβείας πρὸς τὰ Κανονικά δικαιώματα τῆς ἐσωτερικῆς διοικητικῆς αὐτοτελείας τῶν κατὰ τόπους ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιπροσθέτως καταγράφομεν τὴν ἀπόφασιν καί Ἀνθίμου Στ’ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας καθ’ ὃν “...οὐχὶ ἄπαγε πρὸς κατάργησιν τῶν Κανονικῶν λόγων καί δικαιωμάτων ἄπερ κέκτηται ὁ ἁγιώτατος αὐτός Θρόνος καί πρὸς τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἀπέβλεψεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία νὰ μετέλθῃ ἐπέμβασίν τινα καί ἐπίθεσιν, εἴτε ἐν χηρείᾳ αὐτοῦ εἴτε ἄλλοτε, τὸναντίον δέ μάλιστα ἀείποτε ὑπεστήριξε τὰ προνόμια αὐτοῦ καί ἐπεχορήγησε θερμουργόν προστασίαν εἰς τοσαύτας κατὰ καιροῦς δεινάς περιστάσεις ἀφορώσας τὴν συντήρησιν τῶν Ὁρθοδόξων ἀπὸ πάσης τῶν ἐναντίον προσβολῆς· καί ταύτας τὰς προστασίας καί ἐναγωνίους ὑπερασπίσεις τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τοῦ Θρόνου ἄπειρα διακηρύττουσι παραδείγματα, καθὼς καί αὕτη ἡ ἐσχάτως ἀποκατάστασις τοῦ ἁγίου Ἀμίδης, ὑπὲρ οὗ ἐδαπάνησε καί ἐξακολουθεῖ δαπανᾶν ἀδράς ποσότητας, καθὼς καί πρό αὐτῆς τὰ κατὰ τὴν Μητρόπολιν Χαλεπίου συμβάντα, καί ἄλλαι ἄπειροι περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, μακρὰν παντός ἰδιορρύθμου σκοποῦ ἀλλὰ καί μέ πραγματικῆς θυσίας, προὐνόησεν, ὡς ἐξ ἀνωτάτης περιωπῆς, καί πολυειδῶς ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν συμφερόντων τοῦ Θρόνου καί τῶν ἀποτελούντων

αυτόν Ὁρθοδόξων, ἀναλαμβάνουσα εἰς ἑαυτήν πολλά αὐτοῦ βάρη” [4].

Ταῦτα πάντα συνίσχουν ὁμοῦ μετά τῆς Θεόθεν καί ἀπαραβάτως καθηγιασμένης πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἐκ τῶν πρώτων χρόνων διαγορεύει ὅτι “συνήθεια ἄνωθεν κεκράτηκε, τούς ἐνδημοῦντας τῇ μεγαλυνύμῳ Πόλει ἀγιωτάτους Ἐπισκόπους, ἠνίκα καιρός καλέση, περί ἀναπιπτόντων τινῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων συνεῖναι καί διατυποῦν ἕκαστα καί ἀποκρίσεις ἀξιοῦν τούς δεομένους”. Ὡς ἐκ τούτου, οὐ μόνον ἔνθα περί Δογμάτων καί ἱερῶν Παραδόσεων καί Κανονικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων ἢ περί γενικῶν ζητημάτων ἀφορώντων εἰς ὁλόκληρον τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἀλλά καί ἐν πᾶσι τοῖς σχετικῶς σπουδαίοις ἐπί μέρους ζητήμασι τοῖς ἐνδιαφέρουσι ταύτην ἢ ἐκείνην τήν Τοπικήν Ἐκκλησίαν, ἡ κηδεμονική πρόνοια καί ἀντίληψις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρεμβαινούσης-ποῖ μέν, αὐτεπαγγέλτως καί ὡς ἐκ καθήκοντος, ποῖ δέ, κατ’ ἐπίκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων-καί παρεχούσης τήν ἀποτελεσματικήν αὐτῆς συμβολήν, πρὸς διαίτησιν καί ἐπίλυσιν διαφορῶν ἀναφυσισῶν μεταξύ τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, πρὸς διευθέτησιν διαφωνιῶν μεταξύ ποιμένων καί ποιμνίου, πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ ἐπιπρουσθουσῶν δυσχερειῶν καί ἐπάνοδον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων εἰς τήν Κανονικήν αὐτῶν τροχίαν, πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἔστιν ὅτε ἀνεπαρκοῦς ἐνεργείας τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐπί μέρους Ἐκκλησιῶν, πρὸς στήριξιν τῶν ἀσθενῶν καί σαλευομένων ἢ καταρραδιουργουμένων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ πίστει, πρὸς ἀποσόβησιν, συνελόντι εἰπεῖν, τῶν παντοίων ἠθικῶν καί ὑλικῶν κινδύνων τῶν ἐπαπειλούντων τήν εὐστάθειαν τῶν ἀγιωτάτων ἐκείνων Ἐκκλησιῶν οὐδέποτε καί οὐδαμοῦ βραδύνει ἢ ἐλλείπει. Πλανᾶται, λοιπόν, ἄνευ ἀμφιβολίας ὁ θεωρῶν ὅτι αὕτη ἡ οὐσιώδης καί ὅλως ἀναγκαῖα διὰ τό Καθολικόν Σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας λειτουργία τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ προῖόν τῶν κάτω χρόνων καθὼς ἀδιαψεύστως ἔλκει τήν ἀπαρχὴν αὐτῆς εἰς πολλῶ ἀρχαιοτέρους χρόνους. Καί πρὸς τοῦτο φέρομεν ὅλως ἐνδεικτικῶς ἐν προκειμένῳ τό τοῦ Καλλίστου Α΄ σχετικόν πρὸς τήν ὑπόθεσιν τοῦ Τιρνόβου Γερμανοῦ Β΄, τοῦ ἀποπειραθέντος ἵνα διεκδικήσῃ πραγματικά πατριαρχικά προνόμια παρά τόν ψιλόν τίτλον τοῦ “Πατριάρχου”, ὃν ἐκ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔλαβεν, καθ’ ἧ Κάλλιστος ἀπεφήνατο ὅτι “καί χωρὶς δέ τούτου, εἰ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνος καί τὰς τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καί Ἀντιοχείας καί Ἱεροσολύμων κρίσεις ἐπανακρίνει καί διευθετεῖ καί ἐπιψηφίζεται καί τό κῦρος δίδωσιν, ὡς οἱ θεῖοι Κανόνες διαγορεύουσιν καί αἱ πράξεις ἐπεμαρτύρησαν, πῶς οὐ πολλῶ μᾶλλον τῆς τῶν Βουλγάρων Ἐκκλησίας ὁ Θρόνος οὗτος κύριος ἔσται, παρ’ οὗ καί τό ὀνομάζεσθαι Πατριάρχης τετίμηται”[5], ὡς καί Λουκᾶ Α΄ τοῦ Χρυσοβέργη, ὅστις παρουσιάζεται ἡμῖν ὡς ἐξασκῶν τό δικαίωμα “τοῦ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις Θρόνοις γινομένης ἀμφισβητήσεις ἐπιτηρεῖν καί διορθοῦσθαι καί πέρας ἐπιτιθέναι ταῖς κρίσεσι”[6], καί ἐπί τῇ βάσει αὐτοῦ ἀκυρῶν τήν ὑπό τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Ἰωάννου καί τῆς περί αὐτόν

Συνόδου έκδοθεῖσαν ποινήν τῆς καθαιρέσεως κατά τοῦ Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος Ἰωάννου. Τὴν ἀρχαίαν ταύτην πράξιν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Κανόσι συνάδουσαν, ἐπιβεβαιούσι περιτράνωσ καὶ οἱ τέσσαρες Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς, ἦτοι ὁ ἐκ τῶν ἡμετέρων Προκατόχων Διονύσιος Γ΄, ὁ Ἀλεξανδρείας Παΐσιος, ὁ Ἀντιοχείας Μακάριος καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος ἐν ἔτει 1663 ἐν Τόμῳ δι' οὗ ἐπέλυσαν εἴκοσι καὶ πέντε κεφάλαια ζητημάτων προβληθέντα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ κλήρου τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὴν η' ἐρώτησιν: “Εἰ τῷ Κωνσταντινουπόλεως Θρόνῳ ἐφεῖται πᾶσα κρίσις ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνει ἐκάστη ὑπόθεσις Ἐκκλησιαστικὴ πέρασ;” ἀπήντησαν ὅτι “Τὸ προνόμιον τοῦτο τοῦ Πάπα ἦν πρό τοῦ διαρραγῆναι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας...ἤδη δέ ἐκείνου διαρραγέντος, αἱ ὑποθέσεις πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνον ἀναφέρονται καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς ἀποφάσεις λαμβάνουσιν..”. Ἐπαναλαμβάνουσι δέ περὶ τούτου καὶ εἰς τὰς κα' καὶ κβ' τοιαύτας”. [7]

Ὅρῶμεν, οὖν, Μακαριώτατε, ποίας εὐθύνης Θρόνος ἐστίν ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ποίων τρόπων μέτοχος καὶ διάδοχος ὀφείλει ἵνα ἀνυπερθέτως καθίσταται ὁ κατά καιροῦς καὶ χρόνους Ἀρχιεπίσκοπος αὐτοῦ καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἐξ ὅλων τῶν ἀσφαλῶν καὶ ἐστῶτων τούτων συνάγεται ἀδιαμφισβητήτως ὅτι αἱ ἐπὶ μέρους κατά τὸν παρελθόντα καὶ τὸν νῦν αἰῶνα διορθόδοξοι προσπάθειαι καὶ πρωτοβουλῖαι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐσφαλμένως ἐξελήφθησαν τυχόν ὑπὸ τινων ὡς ἀπεμπόλησις τῶν τοιούτων ἀμετακινήτων εὐθυνῶν ἅμα δέ καὶ διακοικῶν προνομιῶν αὐτῆς ἐν ὀνόματι οἰονεῖ τινος κοινοβουλευτικῆς ὁμοσπονδίας- ὡς καὶ ρητῶς ἐλέχθη ἀτυχῶς- τῶν ἐπὶ μέρους Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἦτις συναποφασίζει μετὰ τῶν Πρεσβυγενῶν Θρόνων ἐπὶ παντός θέματος. Ἡ τοιαύτη ἐν πνεύματι κενώσεως πάντοτε πράξις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀπέβλεπε καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ καὶ ἀφελότητι καρδίας κοινωνίαν τῶν κατά τόπους Ἁγίων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν, πρὸς πλησμονὴν σοφίας καὶ χάριτος, πρὸς καταρτισμὸν καὶ σύμπλευσιν ἐν τοῖς ποιμαντικοῖς θέμασι, πρὸς οἰκοδομὴν ἐν τέλει τοῦ σώματος τῶν πιστῶν. **Τὰ νεωστὶ καὶ οὕτω καλούμενα “αὐτοκέφαλα” ἐδόθησαν καὶ δίδονται ὑπὸ τῆς κοινῆς τροφοῦ τῶν Ὁρθοδόξων Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους καλλιτέραν καὶ εὐρυθμον ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν τῶν καθ' ἕκαστα Ἐκκλησιῶν καὶ οὐχὶ διὰ νὰ παραλλάσσει τὸ ἅγιον πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ προκῦψαν ἐκ τῆς μακρᾶς ἱεροκανονικῆς ἐν Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις παραγωγῆς πρὸς δημιουργίαν ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως αὐταρκῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν καὶ κατακερματισμοῦ τοῦ ἐνός καὶ ἀδιαιρέτου Σώματος τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ Αὐτοκεφαλία ἀπομονομένη καὶ ὑπερτονιζομένη καθίσταται προβληματικὴ καθὼς δὲν ὑπηρετεῖ τὸν σκοπὸν δι' ὃν αὕτη ἐθεωρήθη εὐχρηστος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἰρήσθω δ' ἐνταῦθα ὅτι τὰ Αὐτοκέφαλα καθεστῶτα, τὰ ὑφ' ὅρους καὶ**

τρόπους παραχωρούμενα υπό τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διὰ τὰς κατὰ καιροὺς καὶ χρόνους ζωτικὰς ἀνάγκας τῶν ἀνά τὴν Οἰκουμένην τέκνων αὐτῆς, οὐ τυγχάνουσιν ἀμετακίνητον καὶ στατικόν σύστημα ἀλλὰ προσαρμοζόμενον εἰς τὰς ποιμαντικὰς ἐπιταγὰς τῆς σήμερον, μεθ' ἱερότητος καὶ πολλῆς περισκέψεως. Τὰ ὀλίγιστα ταῦτα ἐπεσημειώθησαν πρὸς ἐπανατροχιασμόν τοῦ πρωτευθύνου καὶ θυσιαστικοῦ χαρακτῆρος τῆς Μητρὸς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἔκφρασιν ὑγιоῦς κατὰ πάντα ἐκκλησιολογίας, καθὼς ἰστάμενοι ἐνώπιον τῶν μακαρίων μορφῶν τῶν πρό ἡμῶν Πατριαρχευσάντων μὴ κριθῶμεν ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῆς Ἱστορίας καὶ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀπομειώσαντες, ἃ ἐκεῖνοι ἐν μέσῳ κόπων καὶ μόχθων καὶ ἐν δυσχειμέροις καιροῖς ὑποκόδομησαν καὶ περιεκράτησαν αἴροντες τὸν σταυρόν τῆς εὐθύνῃς ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας.

Οὕτως ἐχόντων τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐμφαίνεται σαφῶς καὶ ἀδιαφιλονικήτως ἢ κανονικῶς τεθεσπισμένη ἔκκλητος πρόνοια τῆς Μετριότητος ἡμῶν, πρόνοια, ἣν τινα ἠσκήσαμεν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν πρ. Κιέβου κυρίου Φιλαρέτου καὶ πρ. Λβώφ κυρίου Μακαρίου. **Ἵπάρχει, Μακαριώτατε, μία σπουδαιοτάτη πραγματεία τοῦ ἐγνωσμένης, διὰ θαυματουργικῶν σημείων ἔτι ζῶντος, ἀρετῆς τοῦ ὀτρηροῦ καὶ ἐμβριθοῦς περὶ τὰ ἱεροκανονικά ζητήματα ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἀγχιάλου καὶ εἶτα Σμύρνης Βασιλείου συνταχθεῖσα καὶ ἐν αωοζ' ἔτει συνοδικῶς κυρωθεῖσα περὶ τοῦ κύρους τῆς χειροτονίας κληρικῶν ὑπὸ Ἐπισκόπου καθηρημένου ἢ σχισματικοῦ ἢ καὶ αἰρετικοῦ χειροτονηθέντων, ἣν περ καὶ συνημμένως ἀποστέλλομεν Ὑμῖν, εἰς τὴν ὁποίαν περιγράφεται διὰ πολλῶν καὶ βεβαίων ἢ διαχρονικῆ θέσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.** Μὴ ἐπιθυμοῦντες ἵνα μεταφέρωμεν αὐτόθι ἀπάσας τὰς ἐν αὐτῇ ἐκτεθειμένας περιπτώσεις ἀρκούμεθα εἰς τὸ ὑπὸ τῶν ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον συνελθόντων Ἀγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἐπιλυθέν σχίσμα τῶν Μελιτιανῶν, συνωδᾷ τῇ περὶ Ναυατιανῶν διατάξει τοῦ ἡ' Κανόνος. Ὁ διαληφθεὶς Μελίτιος ἦτο Ἐπίσκοπος Λυκοπόλεως ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐκατηγορήθη ἐπὶ σειρᾷ ὄλη παρανομιῶν καὶ ἐπὶ ἀρνήσει τῆς πίστεως καὶ θυσίᾳ εἰς τὰ εἴδωλα. Καθηρέθη δὲ περὶ τὸ 302 μ.Χ. Μὴ στέρξας τὴν καθαίρεσιν ἐδημιούργησε περὶ ἑαυτὸν παράταξιν καὶ ἐποίησε τὸ λεγόμενον σχίσμα τῶν Μελιτιανῶν. Ὅτε δὲ ἐπετεύχθη ὁ συμβιβασμός μετ' αὐτοῦ, καθ' ἃ περιγράφει Ἀθανάσιος ὁ Μέγας, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, παρέδωκεν εἰς τὸν προκάτοχον τοῦ Ἁγίου, Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρον βρέβιον ἦτοι κατάλογον τῶν ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ποινῆς αὐτοῦ Ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ἀπάντων ἀποκατασταθέντων ἄνευ ἀναχειροτονίας εἰς τοὺς οἰκείους αὐτοῖς βαθμούς. Τὸ δὲ σχίσμα τοῦτο ἔταλάνισε τὴν Ἐκκλησίαν ἕως καὶ τῆς ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, οἱ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἐπιστρέφοντες ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὴν

κοινωνίαν τῆς Ἐκκλησίας ἄνευ ἀναβαπτισμοῦ οὐδέ χρίσεως διὰ τοῦ Ἁγίου Μύρου, καθ' ἃ πληροφορεῖ πάντας ἡμᾶς Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐν τῇ Μ' Ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς Ναυκράτιον.

Ὅμως καί εἰς τούς ἐσχάτους χρόνους, ὅτε ἐν ἔτει 1945 ἢ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία συνεχώρησε τοῖς καταδικασθεῖσιν ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τοῦ ἔτους 1872 Βουλγάροις καί τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, οὐς οὐ μόνον καθήρεσε τότε ἀλλὰ καί ἀφώρισε, πῶς ἐγένετο ἡ ἀποκατάστασις; Δι' ἀναχειροτονίας; Ἦσαν μήπως οἱ συγχωρηθέντες οἱ αὐτοί τοῖς καταδικασθεῖσι; Μονονουχί, ἀλλ' ἦσαν οἱ ἐκλεγέντες καὶ κληρωθέντες ὑπ' αὐτῶν καί τῶν ἐπιγενομένων αὐτοῖς. Καί ὅτε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας πρό τινων ἐτῶν, ὑψηλῇ πολιτικῇ πιέσει, συνεχώρησε τοῖς σχισματικοῖς ἕως τότε μέλεσι τῆς ROCOR, τίνι τρόπῳ τούς ἐδέχθη εἰς κοινωνίαν, δι' ἀναβαπτισμοῦ καὶ ἀναχειροτονίας;

Μακαριώτατε,

Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι ὅτι ἐφάνερωσεν εἰς ἡμᾶς καθ' ὁμοίωσιν τῆς Τριαδικῆς δόξης τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τελούμενα καὶ ἐδραζόμενα οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς παρά Διαμαρτυρομένοις, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τιμιωτάτης καὶ κενωτικῆς καὶ καθηγιασμένης ἱερᾶς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν δισχιλιετῆ πορείαν αὐτῆς ἐπὶ γῆς. Διό καὶ προβαλλόμενοι τὰ ἀνωτέρω, ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἡ ἀνοχή καὶ ἡ μακρόθυμος στάσις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐξελήφθησαν ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῆς μεγάλως εὐεργετηθέντων ὡς παραίτησις αὐτῆς ἐκ τῆς περαιτέρω πορείας τῆς Ἐκκλησίας. **Καὶ ἀποροῦμεν πῶς αὕτη ἡ προπέτεια καὶ κατασυκοφάντησις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἡμῶν Μετριότητος προσωπικῶς γίνεται ὑπ' ἐνίων ἀνεκτῆ καὶ ἐν τισὶ περιπτώσεσιν, ἐκόντων ἢ ἀκόντων αὐτῶν, υἰοθετεῖται ὑπὸ τὴν μορφήν ἀποδοχῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐπιχειρηματολογίας τῶν κινήσαντων τὴν πτέρναν κατὰ τῆς εὐεργέτιδος.** Ἀγαπῶσιν οὗτοι οἱ μαθηταὶ ὑπὲρ τοὺς διδασκάλους τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐνότητα αὐτῆς; Μὴ γένοιτο. Κηρύττομεν ἐν Φαναρίῳ τὰ ἀύθεντικῶς κληροδοτηθέντα ἡμῖν περὶ ἐκκλησιολογίας, καθ' ὅτι ἐκ τοῦ φρέατος τῶν Πατέρων ἡμῶν ἀντλοῦμεν καὶ οὐχὶ ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ἄλλων ταπεινῶν κινήτρων καὶ πολιτικῶν σκοπιμοτήτων. Συνεπῶς **ἀπόκειται εἰς πάντας ὑμᾶς ἡ εὐθύνη τῆς ἀφομιώσεως τῶν προεκτεθεισῶν ἀληθειῶν, οὐχὶ βεβαίως πρὸς κύρωσιν αὐτῶν, ἅτε ὅλως γνησίως κεκυρωμένων ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως οὐσῶν, ἀλλὰ πρὸς ἐπανατοποθέτησιν ἐπὶ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ καθηγιασμένον ὑπὸ τῆς πολυτίμου καὶ γνησίας πείρας τῶν Πατέρων τῶν μόνον εἰς Θεὸν ἐλπισάντων,** Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

,βιθ' Φεβρουαρίου κ'

Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

- [1] Σιγιλλιῶδες Γράμμα Γαβριήλ Γ' περί τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου, Καλ. Δελικάνη, Τόμος II, σελ. 468
- [2] Ἐπιστολή Πατέρων τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου πρὸς τὸν Πάπαν Καίλεστίνον, ἐν τέλει τῶν Κανόνων τῆς αὐτῆς Συνόδου.
- [3] Καλ. Δελικάνη, Τόμος II, σελ. 217.
- [4] Καλ. Δελικάνη, Τόμος II, σελ. 314.
- [5] Miklosich et Müller, Acta Patriarchatus Constantinopolitani, Τόμος I, σελ. 438.
- [6] Ματθαίου Βλάσταρη "Σύνταγμα κτλ....Στοιχεῖον II".
- [7] Κανονικαὶ Διατάξεις" Μ. Γεδεών, Τόμος I, σελ. 341-346.

Αριθμ. Πρωτ. 104

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Τυράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Αναστάσιε, τὴν Ὑμέτεραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ελάβομεν καὶ διεξοδικῶς ἐμελετήσαμεν τὸ ἀπὸ 14ης παρελθόντος μηνὸς Ἰανουαρίου ἐξ Ὑμέτερον ἀδελφικόν Γράμμα κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀπὸ 24^{ης} Δεκεμβρίου ἡμετέρων τοιοῦτων, σχετικῶς πρὸς τὰς ἐν Οὐκρανίᾳ ὑφ' ἡμῶν κανονικῶς γενομένας Ἐκκλησιαστικὰς Πράξεις καὶ ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν ἤκοντες προαγομέθα, ὅπως, ἐν πνεύματι ἀληθευούσης διδαχῆς, περὶ ἧς ὁ ἐλέω Θεοῦ Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμηνικός Πατριάρχης ἔχομεν χρέος ἐναντι τῶν ἐκασταχοῦ ἁγίων ἀδελφῶν, ἐκθέσωμεν Ὑμῖν τὰ ἀκόλουθα:

Οἱ Θεοφόροι Πατέρες, οἱ καὶ διὰ τῶν Θείων καὶ Ἱερῶν Κανόνων ἀναθέσαντες εἰς τὸν Θρόνον τῆς τοῦ Κωνσταντινου τὰς γνωστὰς τοῖς πάσιν πανιέρους καὶ φοιητάς αὐτοῦ ὑπεροχίους εὐθύναι, οὐχὶ ἐν εἰδει προνομίων ἀλλὰ θυσίας, δεῖδον, Πνεύματι Θεοῦ ἀγόμενοι, τὴν ἀνάγκην ὀριστικῆς διευθετήσεως τῶν ἀνά τὰς Τοπικὰς Ἐκκλησίας ἀναφυσόμενων προβλημάτων τῶν μὴ δυναμένων ἵνα ἐπιλυθῶσιν ὑπ' αὐτῶν. Αὕτη ἡ κληροχία τῆς καθ' ἡμὰς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διηκονήθη ἀδιαστικῶς καθ' ὅλους τοὺς παρελθόντας αἰῶνας ἐν πνεύματι συνέσεως καὶ μετὰ φόβου Θεοῦ ὑπὸ τῶν μακαρίων καὶ αἰοδιῶν Προκατόχων ἡμῶν ἐντὸς πάντοτε τοῦ καθηγιασμένου καὶ κανονικῶς ἀμεταθέτου καθεστώτος τῆς Πενταρχίας τῶν Προσβυγενῶν Θρόνων διὰ τῆς φιλαδέλφου, ὡς εἰκόσ, ἀλληλοπεριχωρήσεως "εἰς μίαν σύμπνοιαν καὶ συμφυίαν πνευματικὴν ἐνούμενοι, διὰ τῆς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγάπης, ἀλλήλων ἀντιλαμβάνόμενοι"¹. Ἐκ ταύτης τῆς διαρκοῦς διανοσοτάτου σχέσεως τοῦτο μὲν, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κωνσταντινουπόλεως θέσις παντάπασι διακηρύττεται οὐδένα ἐνδοιασμόν ἢ ἀνησυχίαν προκαλέσασα πώποτε παρὰ τοῖς λοιποῖς Πατριαρχαῖς, καθ' ὅσον εἶπερ τις καὶ ἄλλος ἐγίνωσκον κάλλιστα ὅτι οὐδεὶς ἀπολύτως κίνδυνος ὑπῆρχεν εἰς "μὴ τὸν καπνώδη τύφον τοῦ κόσμου δόξωμεν εἰσάγειν τὴν Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἥτις τὸ φῶς τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ταπεινοφροσύνης τὴν ἡμέραν τοῖς τὸν Θεὸν ἰδεῖν ἐπιθυμοῦσι προσφέρει"² τοῦτο δέ, ὅτι "τὸ ἀντιλαμβάνεσθαι μὲν καὶ ἐκ τῶν ἐνότων βοηθεῖν-καθ' ἃ Νεόφυτος Ζ' ὁ μακαρία τῆ λήξει Προκάτοχος ἡμῶν, περιγράφει-πρὸς τὰς χρεῖαις καὶ τοῖς λοιποῖς ἀγιατάτοις Πατριαρχικοῖς Ἀποστολικοῖς Θρόνοις, πάνυ προσήκον ἐκ παλαιοῦ ἡγεῖται ὁ καθ' ἡμὰς οὕτως ἀγιώτατος Πατριαρχικός Ἀποστολικὸς Οἰκουμηνικός

¹ Σιγιλλιῶδες Γράμμα Γαβριήλ Γ' περί τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθου, Καλ. Δελικάνη, Τόμος II, σελ. 468

² Ἐπιστολή Πατέρων τῆς ἐν Καρθαγένῃ Συνόδου πρὸς τὸν Πάπαν Καίλεστίνον, ἐν τέλει τῶν Κανόνων τῆς αὐτῆς Συνόδου.

Θρόνος, αφαιρείσθαι γε μὴν ἐκείνων τὰ δίκαια καὶ πλεονεκτεῖν ἀδικοῦντα, οὐχ ὅπως πράττειν ἀλλ' οὐδὲ ἀκοῦειν ἀνέχεται. Ἐκείνο μὲν γὰρ ἄξιον καὶ δίκαιον ἑαυτοῦ, τοῦτο δὲ τοῖναντίον ἀδίκον τε καὶ ἀπρεπές³.

Ἐν μέσῳ τοιούτων πανηγυρικῶν δηλώσεων εὐλαβείας πρὸς τὰ Κανονικά δικαιώματα τῆς ἐσωτερικῆς διοικητικῆς αὐτοτελείας τῶν κατὰ τόπους ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν ἐπιπροσθέτως καταγράφωμεν τὴν ἀπόφασιν καὶ Ἀνθίμου Στ' πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Ἀντιοχείας καθ' ὃν "...οὐχὶ ἀπαγε πρὸς κατάργησιν τῶν Κανονικῶν λόγων καὶ δικαιωμάτων ἀπερ κέκτηται ὁ ἁγιώτατος αὐτός Θρόνος καὶ πρὸς τὰ ὅποια οὐδέποτε ἀπέβλεψεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία νὰ μετέλθῃ ἐπέμβασιν τινα καὶ ἐπιθεσιν, εἴτε ἐν χρεῖα αὐτοῦ εἴτε ἄλλοτε, τοῖναντίον δὲ μάλιστα αἰετοπε ὑπεστήριξε τὰ προνόμια αὐτοῦ καὶ ἐπεχορήγησε θερμουργὸν προστασίαν εἰς τούστας κατὰ καιροῦς δεινὰς περιστάσεις ἀφορώσας τὴν συντήρησιν τῶν Ὀρθοδόξων ἀπὸ πάσης τῶν ἐναντίον προσβολῆς· καὶ ταύτας τὰς προστασίας καὶ ἐναγωνίους ὑπερασπίσεις τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τοῦ Θρόνου ἀπειρα διακρυπτούσι παραδείγματα, καθὼς καὶ αὐτὴ ἡ ἐσχάτως ἀποκατάστασις τοῦ ἁγίου Ἀμίδης, ὑπὲρ οὗ ἐδαπάνησε καὶ ἐξακολουθεῖ δαπανᾶν ἀδράς ποσότητος, καθὼς καὶ πρὸ αὐτῆς τὰ κατὰ τὴν Μητρόπολιν Χαλεπίου συμβάντα, καὶ ἄλλαι ἀπειροὶ περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία, μακρὰν παντός ἰδιορρυθμὸν σκοποῦ ἀλλὰ καὶ μὲ πραγματικὰς θυσίας, προύνησεν, ὡς ἐξ ἀνωτάτης περιωπῆς, καὶ πολυειδῶς ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν πνευματικῶν συμφερόντων τοῦ Θρόνου καὶ τῶν ἀποτελοῦντων αὐτὸν Ὀρθοδόξων, ἀναλαμβάνουσα εἰς ἑαυτὴν πολλὰ αὐτοῦ βάρη⁴.

Ταῦτα πάντα συνίσχυσον ὁμοῦ μετὰ τῆς Θεόθεν καὶ ἀπαραβάτως καθηγιασμένης πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἐκ τῶν πρώτων χρόνων διαγορεύει ὅτι "συνήθεια ἀνωθεν κεκράτηκε, τοὺς ἐνδημοῦντας τῇ μεγαλυνώμῳ Πόλει ἁγιωτάτους Ἐπισκόπους, ἡνίκα καιρὸς καλέσῃ, περὶ ἀναπιπτόντων τινῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων συνεῖναι καὶ διατυποῦν ἕκαστα καὶ ἀποκρίσεις ἄξιον τοὺς δεομένους". Ὡς ἐκ τούτου, οὐ μόνον ἐνθα περὶ Δογμάτων καὶ ἱερῶν Παραδόσεων καὶ Κανονικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων ἢ περὶ γενικῶν ζητημάτων ἀφορώντων εἰς ὅλοκληρον τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς σχετικῶς σπουδαίοις ἐπὶ μέρους ζητήμασι τοῖς ἐνδιαφέρουσι ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν Τοπικὴν Ἐκκλησίαν, ἢ κηδεμονικὴ πρόνοια καὶ ἀντίληψις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρεμβαινοῦσης· ποὶ μὲν, αὐτεπαγγέλτως καὶ ὡς ἐκ καθήκοντος, ποὶ δὲ, κατ' ἐπίκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων· καὶ παρεχούσης τὴν ἀποτελεσματικὴν αὐτῆς συμβολήν, πρὸς διαίτησιν καὶ ἐπίλυσιν διαφορῶν ἀναφυσικῶν μεταξὺ τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, πρὸς διευθέτησιν διαφωνιῶν μεταξὺ ποιμένων καὶ ποιμνίου, πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ ἐπιπροσθουσῶν δυσχερειῶν καὶ ἐπάνοδον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων εἰς τὴν Κανονικὴν αὐτῶν τροχίαν, πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἔστιν ὅτι ἀνεπαρκοῦς ἐνεργείας τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, πρὸς στήριξιν τῶν ἀσθενῶν καὶ σαλευομένων ἢ καταρραδιουργουμένων ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ

³ Καλ. Δελικάνη, Τόμος II, σελ. 217.

⁴ Καλ. Δελικάνη, Τόμος II, σελ. 314.

πίστει, πρὸς ἀποσόβησιν, συνελόντι εἰπεῖν, τῶν παντοίων ἠθικῶν καὶ ὀλικῶν κινδύνων τῶν ἐπαπειλούντων τὴν εὐστάθειαν τῶν ἀγιωτάτων ἐκείνων Ἐκκλησιῶν οὐδέποτε καὶ οὐδαμοῦ βραδύνει ἢ ἐλλείπει. Πλανᾶται, λοιπόν, ἀνευ ἀμφιβολίας ὁ θεωρῶν ὅτι αὐτὴ ἡ οὐσιώδης καὶ ὅλας ἀναγκαῖα διὰ τὸ Καθολικὸν Σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας λειτουργία τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ προῖόν τῶν κάτω χρόνων καθὼς ἀδιαψεύστως ἔλκει τὴν ἀπαρχὴν αὐτῆς εἰς πολλῶ ἀρχαιότερους χρόνους. Καὶ πρὸς τοῦτο φέρομεν ὅλας ἐνδεικτικῶς ἐν προκειμένῳ τὸ τοῦ Καλλίστου Α' σχετικὸν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Τιμνόβου Γερμανοῦ Β', τοῦ ἀποπειραθέντος ἵνα διεκδικήσῃ πραγματικὰ πατριαρχικὰ προνόμια παρὰ τὸν ψλὸν τίτλον τοῦ "Πατριάρχου", ὃν ἐκ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ἔλαβεν, καθ' ἃ Καλλίστος ἀπεφώνησε ὅτι "καὶ χωρὶς δὲ τούτου, εἰ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνος καὶ τὰς τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων κρίσεις ἐπανακρίνει καὶ διευθετεῖ καὶ ἐπιψηφίζεται καὶ τὸ κύρος δίδωσιν, ὡς οἱ θεῖοι Κανόνες διαγορεύουσιν καὶ αἱ πράξεις ἐπεμαρτύρησαν, πῶς οὐ πολλῶ μᾶλλον τῆς τῶν Βουλγάρων Ἐκκλησίας ὁ Θρόνος οὗτος κύριος ἐστίν, παρ' οὗ καὶ τὸ ὀνομάζεσθαι Πατριάρχης τετίμηται", ὡς καὶ Λουκᾶ Α' τοῦ Χρυσοβέργη, ὅστις παρουσιάζεται ἡμῖν ὡς ἱερακῶν τὸ δικαίωμα "τοῦ τὰς ἐν τοῖς ἄλλοις Θρόνοις γινομένης ἀμφισβητήσεως ἐπιτηρεῖν καὶ διορθοῦσθαι καὶ πέρας ἐπιτιθέναι ταῖς κρίσεσι",³ καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἀκυρῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Ἰωάννου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου ἐκδοθείσαν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως κατὰ τοῦ Ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος Ἰωάννου. Τὴν ἀρχαίαν ταύτην πράξιν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοῖς Ἐκκλησιαστικοῖς Κανόσι συνάδουσαν, ἐπιβεβαιῶσι περὶ τῶν καὶ οἱ τέσσαρες Πατριάρχαι τῆς Ανατολῆς, ἦτοι ὁ ἐκ τῶν ἡμετέρων Προκατόχων Διονύσιος Γ', ὁ Ἀλεξανδρείας Παῖσιος, ὁ Ἀντιοχείας Μακάριος καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος ἐν ἔτει 1663 ἐν Τόμῳ δι' οὗ ἐπέλυσαν εἴκοσι καὶ πέντε κεφάλαια ζητημάτων προβληθέντα αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ κλήρου τῆς Ῥωσικῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὴν ἡ' ἐρώτησιν: "Εἰ τῶ Κωνσταντινουπόλεως Θρόνῳ ἐφέιται πᾶσα κρίσις ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ παρ' αὐτοῦ λαμβάνει ἐκάστη ὑπόθεσις Ἐκκλησιαστικῆ πέρας;" ἀπήνησαν ὅτι "Τὸ προνόμιον τοῦτο τοῦ Πάπα ἦν πρὸ τοῦ διαρραγῆναι τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας... ἤδη δὲ ἐκείνου διαρραγέντος, αἱ ὑποθέσεις πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Θρόνον ἀναφέρονται καὶ παρ' αὐτοῦ τὰς ἀποφάσεις λαμβάνουσιν.". Ἐπαναλαμβάνουσι δὲ περὶ τούτου καὶ εἰς τὰς κα' καὶ κβ' τοιαύτας⁴

Ὁρῶμεν, οὖν, Μακαριώτατε, ποίας εὐθύνῃς Θρόνος ἐστίν ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ποίων τρόπων μέτοχος καὶ διάδοχος ὀφείλει ἵνα ἀνυπερθέτως καθίσταται ὁ κατὰ καιροῦ καὶ χρόνους Ἀρχιεπίσκοπος αὐτοῦ καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἐξ ὅλων τῶν ἀσφαλῶν καὶ ἐσώτων τούτων συνάγεται ἀδιαμφισβητήτως ὅτι αἱ ἐπὶ μέρους κατὰ τὸν παρελθόντα καὶ τὸν νῦν

³ Miklosich et Müller, Acta Patriarchatus Constantinopolitani, Τόμος I, σελ. 438.

⁴ Ματθαίου Βλάσταρη "Σύνταγμα κτλ...Ἐπιτομὴν II".

⁵ Κανονικαὶ Διατάξεις" Μ. Γεδεών, Τόμος I, σελ. 341-346.

αίωνα διορθοδοξοί προσπάθειαι και πρωτοβουλίαι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐσφαλμένως ἐξελέφθησαν τυχόν ὑπό τινων ὡς ἀπεμπόλησις τῶν τοιοῦτων ἀμετακινήτων εὐθυνῶν ἅμα δέ και διακονικῶν προνομίων αὐτῆς ἐν ὀνόματι οἰοεὶ τινος κοινοβουλευτικῆς ὁμοσπονδίας· ὡς και ρητῶς ἐλέχθη ἀτυχῶς· τῶν ἐπὶ μέρους Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἥτις συναποφασίζει μετὰ τῶν Προσβυγενῶν Θρόνων ἐπὶ παντός θέματος. Ἡ τοιαύτη ἐν πνεύματι κενώσεως πάντοτε πράξις τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας ἀπέβλεπε και ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ και ἀφελότητι καρδίας κοινωνίαν τῶν κατὰ τόπους Ἁγίων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν, πρὸς πλησμονὴν σοφίας και χάριτος, πρὸς καταρτισμὸν και σύμπλευσιν ἐν τοῖς ποιμαντικοῖς θέμασι πρὸς οἰκοδομὴν ἐν τέλει τοῦ σώματος τῶν πιστῶν. Τὰ νεωστὶ και οὕτω καλούμενα "αὐτοκέφαλα" ἐδόθησαν και δίδονται ὑπὸ τῆς κοινῆς τροφῆς τῶν Ὁρθοδόξων Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐν τοῖς ἐπὶ μέρους καλλιτέραν και εὐρυθμον ἐσωτερικὴν ὀργάνωσιν τῶν καθ' ἕκαστα Ἐκκλησιῶν και οὐχὶ διὰ νὰ παραλλάσσεται τὸ ἅγιον πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, τὸ προκύψαν ἐκ τῆς μακρᾶς ἱεροκανονικῆς ἐν Οἰκουμενικαῖς Συνόδοις παραγωγῆς πρὸς δημιουργίαν ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως αὐταρκῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν και κατακερματισμοῦ τοῦ ἐνός και ἀδιαρέτου Σώματος τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς και Ἀποστολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ Αὐτοκεφαλία ἀπομονομένη και ὑπερτονιζομένη καθίσταται προβληματικὴ καθὼς δὲν ὑπηρετεῖ τὸν σκοπὸν δι' ὃν αὐτὴ ἐθεωρήθη εὐχρηστος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἰρήσθω δ' ἐνταῦθα ὅτι τὰ Αὐτοκέφαλα καθεστῶτα, τὰ ὑφ' ὄρου και τρόπους παραχωρούμενα ὑπὸ τῆς Μητρῶς Ἐκκλησίας διὰ τὰς κατὰ καιροὺς και χρόνους ζωτικᾶς ἀνάγκης τῶν ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην τέκνων αὐτῆς, οὐ τυγχάνουσιν ἀμετακινήτων και στατικῶν οὐσῆμα ἀλλὰ προσαρμοζόμενον εἰς τὰς ποιμαντικὰς ἐπιταγὰς τῆς σήμερον, μεθ' ἱερότητας και πολλῆς περισκέψεως. Τὰ ὀλίγιστα ταῦτα ἐπεσημειώθησαν πρὸς ἐπανατροχιασμὸν τοῦ πρωτευθύνου και θυσιαστικοῦ χαρακτήρος τῆς Μητρῶς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας και πρὸς ἐκφρασιν ὕγιους κατὰ πάντα ἐκκλησιολογίας, καθὼς ἰστάμενοι ἐνώπιον τῶν μακαρίων μορφῶν τῶν πρὸ ἡμῶν Πατριαρχευσάντων μὴ κριθώμεν ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῆς Ἰστορίας και ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀπομειώσαντες, ἀ ἐκεῖνοι ἐν μέσῳ κόπων και μόχθων και ἐν δυσχεμέροις καιροῖς ἄκοδόμησαν και περιεκράτησαν αἰζόντες τὸν σταυρὸν τῆς εὐθύνης ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας.

Οὕτως ἐχόντων τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐμφαίνεται σαφῶς και ἀδιαφιλονικητῶς ἡ κανονικῶς τεθεσπισμένη ἐκκλητος πρόνοια τῆς Μετριοτήτος ἡμῶν, πρόνοια, ἣν τινα ἠσκήσαμεν και εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Τερωπᾶτων Μητροπολιτῶν πρ. Κιέβου κυρίου Φιλαρέτου και πρ. Λβῶφ κυρίου Μακαρίου. Ὑπάρχει, Μακαριώτατε, μία σπουδαιότατη πραγματεία τοῦ ἐγνωσμένης, διὰ θαυματουργικῶν σημείων ἐτι βῶντος, ἀρετῆς τοῦ ὁρηροῦ και ἐμβριθοῦς περὶ τὰ ἱεροκανονικά ζητήματα ἀεμνήστου Μητροπολίτου Ἀγκιάλου και εἶτα Σμύρνης Βασιλείου συνταχθεῖσα και ἐν αῶσ' ἔτει συνοδικῶς κυρωθεῖσα περὶ τοῦ κύρους τῆς χειροτονίας κληρικῶν ὑπὸ Ἐπισκόπου καθηρημένου ἢ σχισματικοῦ ἢ και αἰρετικοῦ χειροτονηθέντων, ἣν περ και συνημμένως ἀποστέλλομεν Ὑμῖν, εἰς τὴν ὁποίαν περιγράφεται διὰ πολλῶν και βεβαίων ἢ

διαχρονική θέσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Μὴ ἐπιθυμοῦντες ἵνα μεταφέρωμεν αὐτόθι ἀπάσας τὰς ἐν αὐτῇ ἐκτεθειμένας περιπτώσεις ἀρκούμεθα εἰς τὸ ὑπὸ τῶν ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον συνελευθόντων Ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἐπιλυθὲν σχίσμα τῶν Μελιτιανῶν, συνωδᾷ τῇ περὶ Ναυατιανῶν διατάξει τοῦ ἡ' Κανόνος. Ὁ διαληφθεὶς Μελίτιος ἦτο Ἐπίσκοπος Λυκοπόλεως ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐκατηγορήθη ἐπὶ σεφᾷ ὀλη παρανομῶν καὶ ἐπὶ ἀρνήσει τῆς πίστεως καὶ θυσίᾳ εἰς τὰ εἰδῶλα. Καθηρέθη δὲ περὶ τὸ 302 μ.Χ. Μὴ στέρξας τὴν καθαίρειν ἐδημοσύργησε περὶ ἑαυτὸν παράταξιν καὶ ἐποίησε τὸ λεγόμενον σχίσμα τῶν Μελιτιανῶν. Ὅτε δὲ ἐπετεύχθη ὁ συμβιβασμὸς μετ' αὐτοῦ, καθ' ἃ περιγράφει Ἀθανάσιος ὁ Μέγας, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλεξανδρείας, παρέδωκεν εἰς τὸν προκατόχον τοῦ Ἁγίου Ἀλεξανδρείας Ἀλέξανδρον βρέβιον ἦτοι κατάλογον τῶν ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντων κατὰ τὸ δόγμα τῆς ποιητῆς αὐτοῦ Ἐπισκοπῶν, πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, ἀπάντων ἀποκατασταθέντων ἀνευ ἀναχειροτονίας εἰς τοὺς οἰκειοὺς αὐτοῖς βαθμοὺς. Τὸ δὲ σχίσμα τοῦτο ἐταλάνισε τὴν Ἐκκλησίαν ἕως καὶ τῆς ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος, οἱ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἐπιστρέφοντες ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀνευ ἀναβαπτισμοῦ οὐδὲ χρίσεως διὰ τοῦ Ἁγίου Μύρου, καθ' ἃ πληροφορεῖ πάντας ἡμᾶς Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐν τῇ Μ' Ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς Ναυκράτιον.

Ὅμως καὶ εἰς τοὺς ἐσχάτους χρόνους, ὅτε ἐν ἔτει 1945 ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία συνεχώρησε τοῖς καταδικασθεῖσιν ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τοῦ ἔτους 1872 Βουλγάρους καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ αὐτῶν, οὓς οὐ μόνον καθήρσε τότε ἀλλὰ καὶ ἀφώρισε, πῶς ἐγένετο ἡ ἀποκατάστασις δι' ἀναχειροτονίας; Ἦσαν μὴπως οἱ συγχωρηθέντες οἱ αὐτοὶ τοῖς καταδικασθεῖσι Μονονοῦχί, ἀλλ' ἦσαν οἱ ἐκλεγέντες καὶ κληρωθέντες ὑπ' αὐτῶν καὶ τῶν ἐπιγενομένων αὐτοῖς. Καὶ ὅτε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας πρὸ τινῶν ἐτῶν, ὕψηλῃ πολιτικῇ πίσει, συνεχώρησε τοῖς σχισματικοῖς ἕως τότε μέλει τῆς ROCOR, τίνι τρόπῳ τοὺς εἰδέχθη εἰς κοινωνίαν, δι' ἀναβαπτισμοῦ καὶ ἀναχειροτονίας;

Μακαριώτατε,

Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, ὅτι ἐφάνερωσεν εἰς ἡμᾶς καθ' ὁμοίωσιν τῆς Τριαδικῆς δόξης τὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τελοῦμενα καὶ ἐδραζόμενα οὐχὶ μόνον ἐπὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὡς παρὰ διαμαρτυρομένους, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τιμωτάτης καὶ κενωτικῆς καὶ καθηγιασμένης ἱεράς προάξεως τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν δισχλιετὴ πορείαν αὐτῆς ἐπὶ γῆς. Διὸ καὶ προβαλλόμενοι τὰ ἀνωτέρω, ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἡ ἀνοχή καὶ ἡ μακρόθυμος στάσις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐξεληφθησαν ὑπὸ τῶν ὑπ' αὐτῆς μεγάλως εὐεργετηθέντων ὡς παραίτησις αὐτῆς ἐκ τῆς περαιτέρω πορείας τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἀποροῦμεν πῶς αὕτη ἡ προπέτεια καὶ κατασκευοφάνησις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἡμῶν Μετριότητος προσωπικῶς γίνεται ὑπ' ἐνίων ἀνεκτῆ καὶ ἐν τισὶ περιπτώσεσιν, ἐκόντων ἢ ἀκόντων αὐτῶν, υἰοθετεῖται ὑπὸ τὴν μορφήν ἀποδοχῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐπιχειρηματολογίας τῶν κινήσαντων τὴν

πτέρναν κατά τῆς εὐεργέτιδος. Αγαπῶσιν οὗτοι οἱ μαθηταὶ ὑπὲρ τοὺς διδασκάλους τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐνότητα αὐτῆς; Μὴ γένοιτο. Κηρύττομεν ἐν Φαναρίῳ τὰ αὐθεντικῶς κληροδοτηθέντα ἡμῖν περὶ ἐκκλησιολογίας, καθ' ὅτι ἐκ τοῦ φρέατος τῶν Πατέρων ἡμῶν ἀνελούμεν καὶ οὐχὶ ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ἄλλων ταπεινῶν κινήτρων καὶ πολιτικῶν σκοπιμοτήτων. Συνεπῶς ἀπόκειται εἰς πάντας ὑμᾶς ἡ εὐθύνη τῆς ἀφομώσεως τῶν προεκτεθεισῶν ἀληθειῶν, οὐχὶ βεβαίως πρὸς κύρωσιν αὐτῶν, ἀτε ὅλως γνησίως κεκυρωμένων ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως οὐσῶν, ἀλλὰ πρὸς ἐπανατοποθέτησιν ἐπὶ τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ καθηγιασμένον ὑπὸ τῆς πολυτίμου καὶ γνησίας πείρας τῶν Πατέρων τῶν μόνων εἰς Θεὸν ἐλπισάντων, Ωὐ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ἰ.β.β' Φεβρουαρίου κ'
Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητῶς ἐν Χριστῷ ἀδελφός
Ὁ Κωνσταντῖνος Ἰωάννου Πατριάρχης